

Opinia
do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz ustawy o obrocie
instrumentami finansowymi
(druk nr 392)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem opiniowanej ustawy jest wdrożenie do polskiego porządku prawnego postanowień dyrektywy 2007/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie wykonywania niektórych praw akcjonariuszy spółek notowanych na rynku regulowanym oraz dyrektywy 2007/63/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. zmieniającej dyrektywy Rady 78/855/EWG oraz 82/891/EWG w odniesieniu do wymogu sprawozdania niezależnego biegłego w przypadku łączenia się spółek akcyjnych lub ich podziału.

Zasadniczym celem dyrektywy 2007/36/WE jest ułatwienie akcjonariuszom spółek publicznych wykonywania praw korporacyjnych, a przez to poprawa "ładu korporacyjnego publicznych spółek akcyjnych działających w Unii Europejskiej". Implementując tę dyrektywę przyjęto założenie, że wdrożenie przepisów wspólnotowych powinno dotyczyć w zasadzie jedynie spółek publicznych, jako że problemy w zakresie wykonywania uprawnień korporacyjnych "występują bowiem właśnie w spółkach publicznych skupiających masowy, rozproszony akcjonariat". Niemniej niektóre rozwiązania dyrektywy implementowano także w odniesieniu do spółek prywatnych, aby uniknąć niepotrzebnego dualizmu w zakresie regulacji kodeksowej. Ponadto, w związku z implementacją prawa wspólnotowego usunięto błędy legislacyjne w zakresie przepisów mających ścisły związek z materiały dyrektywy.

Wdrażając dyrektywę 2007/36/WE w szczególności:

- 1) dokonano zmian w przepisach dotyczących terminów i sposobów zwołania walnego zgromadzenia spółki akcyjnej, w szczególności wdrożono zasadę "push towards investors" ("pchnięcie" informacji do inwestorów), która ma na celu zapewnienie skutecznego przekazania informacji o walnym zgromadzeniu do publicznej wiadomości w całej Unii Europejskiej; przyjęto zasadę, że ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na 26 dni przed terminem walnego zgromadzenia, a także określono minimalne warunki takiego ogłoszenia; wprowadzono również obowiązek prowadzenia przez spółkę strony internetowej i publikowania na niej określonych informacji, dokumentów i formularzy;
- 2) zmieniono przepisy dotyczące uprawnień akcjonariuszy mniejszościowych; akcjonariusze spółek publicznych reprezentujący 1/20 kapitału zakładowego będą mogli żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia na 21 dni przed wyznaczonym terminem zgromadzenia (w spółkach prywatnych na 14 dni przed tym terminem), będą oni mogli również zgłaszać projekty uchwał dotyczących spraw objętych porządkiem obrad przed terminem walnego zgromadzenia; akcjonariuszom posiadającym 1/20 kapitału zakładowego przyznano także prawo żądania zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia (dotychczas musieli oni posiadać 1/10 kapitału zakładowego);
- 3) znowelizowano regulacje dotyczące uprawnień organów spółki akcyjnej, w szczególności przyznano radzie nadzorczej prawo zwoływania walnego zgromadzenia; prawo takie przyznano również akcjonariuszom reprezentującym co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów na walnym zgromadzeniu;
- 4) wprowadzono instytucję dnia rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu (record date); przyjęto zasadę, że prawo uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółki mieć będą tylko osoby będące akcjonariuszami spółki na 16 dni przed datą walnego zgromadzenia (record date); termin ten będzie jednolity dla uprawnionych z akcji na okaziciela i akcji imiennych; w związku z record date dodano przepisy określające sposób ustalenia prawa do uczestniczenia w walnym zgromadzeniu osób uprawnionych z akcji na okaziciela, w szczególności dodano do Kodeksu instytucję zaświadczenia o prawie uczestniczenia w walnym zgromadzeniu;
- 5) zniesiono zakaz obrotu akcjami spółek publicznych przez uczestników walnego zgromadzenia do zakończenia walnego zgromadzenia;

- 6) przewidziano możliwość dopuszczenia w statucie spółki udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej;
- 7) umożliwiono w spółkach publicznych głosowanie korespondencyjne, jeżeli przewidywał to będzie regulamin walnego zgromadzenia; ustawodawca określił zasady takiego głosowania oraz sposób uwzględniania głosów oddanych korespondencyjnie przy obliczaniu kworum i wyników głosowania;
- 8) dokonano zmian w zakresie przepisów określających zasady uczestniczenia w walnym zgromadzeniu oraz wykonywania prawa głosu przez pełnomocnika; m.in. wprowadzono zakaz ograniczania prawa akcjonariuszy do ustanawiania pełnomocnika na walnym zgromadzeniu i liczby pełnomocników; pełnomocnikowi reprezentującemu więcej niż jednego akcjonariusza umożliwiono głosowanie odmiennie z akcji każdego akcjonariusza; przyjęto rozwiązanie, w myśl którego akcjonariusz spółki publicznej posiadający akcje zapisane na więcej niż jednym rachunku papierów wartościowych będzie mógł ustanowić oddzielnych pełnomocników do wykonywania praw z akcji zapisanych na każdym z rachunków; przyjęto zasadę, że w spółkach publicznych członek zarządu i pracownik spółki mogą być pełnomocnikami na walnym zgromadzeniu (z ograniczeniami wynikającymi z ustawy); umożliwiono akcjonariuszom spółki publicznej udzielanie pełnomocnictwa drogą elektroniczną (udzielenie pełnomocnictwa tą drogą nie będzie wymagało opatrzenia oświadczenia akcjonariusza bezpiecznym podpisem elektronicznym);
- 9) przesądzono, że akcjonariusz może głosować odmiennie z każdej z posiadanych akcji;
- 10) przewidziano, że w protokole walnego zgromadzenia będzie wskazywany precyzyjnie sposób głosowania przez akcjonariuszy w odniesieniu do każdej uchwały;
- 11) dodano przepis przewidujący ujawnianie na stronie internetowej spółki wyników głosowań (na zasadach i w terminie określonym w tym przepisie);
- 12) dokonano zmian w zakresie przepisów określających prawo akcjonariusza do informacji dotyczących spółki, w tym stanowiących o możliwości odmowy jej udzielenia oraz udzielania informacji na piśmie poza walnym zgromadzeniem.

Implementacja dyrektywy 2007/63/WE polega na dodaniu do Kodeksu przepisu przewidującego, że badanie planu połączenia przez biegłego i jego opinia nie będą wymagane, jeżeli wszyscy wspólnicy każdej z łączących się spółek kapitałowych wyrażą na to zgodę. Ponadto, dodano przepis stanowiący, że sporządzenie oświadczenia zawierającego informację o stanie księgowym spółki sporządzoną dla celów podziału, a także badanie planu

podziału przez biegłego i jego opinia nie będą wymagane, jeżeli postanowią tak wszyscy wspólnicy każdej ze spółek uczestniczących w podziale.

Zmiany w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi wynikają z wprowadzenia do systemu prawnego nowej instytucji - zaświadczenia o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu w związku z record date (instytucją dnia rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu).

Ustawa wejdzie w życie z dniem 3 sierpnia 2009 r. (tj. z ostatnim dniem, do którego prawodawca wspólnotowy wymaga implementacji postanowień dyrektywy 2007/36/WE do krajowych porządków prawnych), z wyjątkiem przepisów implementujących postanowienia dyrektywy 2007/63/WE, które wejdą w życie z 30 dniowym okresem vacatio legis.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 31. posiedzeniu w dniu 5 grudnia 2008 r. Projekt ustawy był przedłożeniem rządowym. W trakcie prac w Sejmie nie dokonano zmian istotnych z merytorycznego punktu widzenia.

III. Uwagi szczegółowe

Biuro legislacyjne nie zgłasza uwag.

Jakub Zabielski

Starszy legislator